DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 7 juli 2011 *

I mål C-310/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Curtea de Apel Bacău (Rumänien) genom beslut av den 14 juni 2010, som inkom till domstolen den 29 juni 2010, i målet

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești

mot

Ștefan Agafiței,

Raluca Apetroaei,

Marcel Bărbieru,

Sorin Budeanu,

* Rättegångsspråk: rumänska.

Luminița Chiagă,

Mihaela Crăciun,

Sorin-Vasile Curpăn,

Mihaela Dabija,

Mia-Cristina Damian,

Sorina Danalache,

Oana-Alina Dogaru,

Geanina Dorneanu,

Adina-Cătălina Galavan,

Gabriel Grancea,

Mădălina Radu (Hobjilă),

Nicolae Cătălin Iacobuț,

Roxana Lăcătușu,

Sergiu Lupașcu,

Smaranda Maftei,

Silvia Mărmureanu,

Maria Oborocianu,

Simona Panfil,

Oana-Georgeta Pânzaru,

Laurențiu Păduraru,

Elena Pîrjol-Năstase,

Ioana Pocovnicu,

Alina Pușcașu,

Cezar Ștefănescu,

Roxana Ștefănescu,

Ciprian Țimiraș,

Cristina Vintilă, meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna K. Schiemann (referent), L. Bay Larsen, A. Prechal och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 april 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Rumäniens regering, inledningsvis företrädd av A. Popescu och V. Angelescu, därefter av R.H. Radu och R.-I. Munteanu, samtliga i egenskap av ombud,

— Irland, genom D. O'Hagan, i egenskap av ombud, biträdd av A. Collins, SC, och N. Travers, BL,

— Europeiska kommissionen, genom J. Enegren och L. Bouyon, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 15 i rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, s. 22) och artikel 17 i rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, s. 16, med rättelse i EGT L 2,

2001, s. 42), samt, för det fall en nationell lagstiftning eller ett avgörande från Curtea Constituțională (författningsdomstolen) skulle stå i strid med nämnda bestämmelser, vilka följder unionsrättens företräde får.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

2 I artikel 1 i direktiv 2000/43 föreskrivs följande:

”Syftet med detta direktiv är att fastställa en ram för bekämpning av diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung för att genomföra principen om likabehandling i medlemsstaterna.”

3 Artikel 2.1 i nämnda direktiv har följande lydelse:

”I detta direktiv avses med principen om likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.”

4 I artikel 1 i direktiv 2000/78 föreskrivs följande:

”Syftet med detta direktiv är att fastställa en allmän ram för bekämpning av diskriminering i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, för att principen om likabehandling skall kunna genomföras i medlemsstaterna.”

5 I artikel 2.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med principen om likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på någon av de grunder som anges i artikel 1.”

6 Artiklarna 3 i direktiven 2000/43 och 2000/78 har rubriken ”Tillämpningsområde”. I respektive artikel 3.1 c föreskrivs att inom ramen för gemenskapens befogenheter ska de nämnda direktiven tillämpas på alla personer, inom såväl den offentliga som den privata sektorn, inklusive offentliga organ, i fråga om anställnings- och arbetsvillkor, inklusive avskedande och löner.

7 I artikel 14 a i direktiv 2000/43 och artikel 16 a i direktiv 2000/78 föreskrivs att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att lagar och andra författningar som strider mot principen om likabehandling upphävs.

8 I artikel 15 i direktiv 2000/43 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall bestämma vilka sanktioner som skall tillämpas på överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla åtgärder som behövs för deras genomförande. Sanktionerna, som kan bestå av skadestånd till den utsatta personen, skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. …”

9 Artikel 17 i direktiv 2000/78 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall bestämma vilka sanktioner som skall tillämpas på överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla åtgärder som behövs för deras genomförande. Sanktionerna, som kan bestå av skadestånd till den utsatta personen, skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. …”

Den nationella lagstiftningen

10 Syftet med regeringens förordning nr 137/2000 om förhindrande och beivrande av alla former av diskriminering (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 431 av den 2 september 2000) är bland annat att säkerställa att direktiven 2000/43 och 2000/78 införlivas med den nationella rätten.

11 Artikel 1.2 e i i förordning nr 137/2000 har följande lydelse:

”Principen om likhet mellan medborgarna och principen om att inga privilegier och ingen diskriminering ska förekomma ska särskilt säkerställas vad gäller utövandet av följande rättigheter:

…

e) ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, särskilt

i) rätten till arbete, fritt yrkesval, rättvisa och nöjaktiga arbetsvillkor, skydd mot arbetslöshet, lika lön för lika arbete, rättvis och nöjaktig lön”.

12 I artikel 2.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Enligt denna förordning avses med diskriminering varje åtskillnad, uteslutande, restriktion eller företräde på grund av ras, nationalitet, etniskt ursprung, språk, religion, socialgrupp, övertygelse, kön, sexuell läggning, ålder, funktionshinder, kronisk icke smittosam sjukdom, hiv-smitta, tillhörighet till en missgynnad grupp samt varje annan grund som har till syfte eller får till följd att tillerkännandet eller utövandet, på lika villkor, av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller av rättigheter som tillerkänns enligt lag på det politiska, ekonomiska, sociala och kulturella området eller någon annan sektor av det offentliga livet begränsas eller förvägras.”

13 I artikel 27.1 i förordning nr 137/2000 föreskrivs följande:

”Var och en som anser sig utsatt för diskriminering kan vid domstol begära skadestånd och ett föreläggande om att bli återinsatt i den situation som rådde före diskrimineringen eller att följderna av diskrimineringen ska upphävas i enlighet med allmän rätt.”

14 Genom beslut nr 818–820 av den 3 juli 2008, nr 1325 av den 4 december 2008 och nr 146 av den 25 februari 2010 slog Curtea Constituțională fast att vissa bestämmelser i förordning nr 137/2000, däribland dess artikel 27, var oförenliga med konstitutionen i den mån det följer av dessa bestämmelser att domstolarna är behöriga att upphäva

eller underlåta att tillämpa rättsakter i form av lag som de anser är diskriminerande och att ersätta dessa med regler som har slagits fast i rättspraxis eller med bestämmelser som finns i andra rättsakter.

15 I enlighet med artikel 11.1 i och punkterna 6–13 i bilaga 1 A till regeringens förordning av brådskande natur (Ordonanța de Urgență a Guvernului) nr 27/2006, i dess ändrade och kompletterade lydelse enligt lag nr 45/2007 (nedan kallad OUG nr 27/2006), ska det till åklagarna vid Direcția Națională Anticorupție (nationella direktoratet för korruptionsbekämpning) (nedan kallat DNA) och vid Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (direktoratet för utredning av organiserad brottslighet och terrorism) (nedan kallat DIICOT) utbetalas löner som motsvarar de löner som utbetalas inom åklagarmyndigheten vid Înaltă Curte de Casație și Justiție (kassationsdomstolen).

16 Det framgår av de upplysningar som lämnats av den hänskjutande domstolen att det för att få en åklagartjänst vid Înalta Curte de Casație și Justiție, och följaktligen den lön som följer med denna tjänst, bland annat krävs en tjänstgöringstid på åtta år inom domar- och åklagarämbetet. Något sådant krav förekommer emellertid inte för åklagartjänster vid DNA och DIICOT.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Klagandena, som tjänstgör inom domar- och åklagarämbetet, väckte talan i första instans vid Tribunalul Bacău mot bland annat just den domstolen, Curtea de Apel Bacău och Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești och yrkade skadestånd för den skada de påstod sig ha lidit på grund av att de utsatts för diskriminerande behandling vad gäller löner till följd av den löneordning som gäller enbart för åklagare vid DNA och DIICOT.

18 Genom dom av den 4 april 2008 slog Tribunalul Bacău fast att klagandena diskriminerats på grund av sin tillhörighet till yrkeskategori och arbetsplats, kriterier som motsvarar kriterierna för socialgrupp i artikel 2.1 i förordning nr 137/2000, och att den princip som anges i artikel 6.2 i lagen om arbete (codul muncii), och som innebär lika lön för lika arbete, hade åsidosatts i det aktuella fallet.

19 Tribunalul Bacău biföll följaktligen talan och förpliktade med stöd av artikel 27.1 i förordning nr 137/2000 motparterna att ge klagandena lönerättigheter som motsvarar skillnaden mellan den lön de erhållit och den lön som föreskrivs i OUG nr 27/2006 för åklagarna vid DNA och DIICOT, från och med den tidpunkt då den sistnämnda lagstiftningen trädde i kraft.

20 Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești överklagade nämnda dom och gjorde därvid bland annat gällande att Tribunalul Bacău hade överskridit sin behörighet genom att ge sig själv lagstiftningsbefogenhet i strid med ovannämnda avgöranden nr 818–820, nr 1325 och nr 146 från Curtea Constituțională.

21 Curtea de Apel Bacău beslutade mot denna bakgrund att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Utgör artikel 15 i … direktiv [2000/43] och artikel 17 i … direktiv [2000/78] – vilka båda har införlivats med nationell rätt genom [förordning nr 137/2000], i dess omtryckta och ändrade lydelse – hinder för nationella bestämmelser eller för ett avgörande från Curte Constituțională (författningsdomstolen) som förbjuder de nationella domstolarna att tillerkänna kärande som har utsatts för diskriminering lämplig ersättning för ekonomisk och/eller ideell skada, i de fall där ersättningen för skada som har orsakats av diskriminering avser de lönerättigheter som föreskrivs i lag och som tillkommer en annan yrkeskategori än den som kärandena

tillhör (se, för ett liknande resonemang, Curte Constituțională:s dom nr 1325 av den 4 december 2008, och dom nr 146 av den 25 februari 2010)?

2) För det fall fråga 1 ska besvaras jakande: Är den nationella domstolen skyldig att avvakta till dess att de nationella lagbestämmelserna har upphävts eller ändrats och/eller till dess att Curte Constituțională:s praxis har ändrats, vilka antas stå i strid med [unions]bestämmelserna, eller är den nationella domstolen skyldig att i det mål som är anhängigt vid den direkt och utan dröjsmål tillämpa [unions]bestämmelserna, i enlighet med hur de i förekommande fall har tolkats av Europeiska unionens domstol, genom att inte tillämpa någon nationell lagbestämmelse eller dom av Curte Constituțională som står i strid med [unions]bestämmelserna?"

Föremålet för tolkningsfrågorna

22 Mot bakgrund av uppgifterna i begäran om förhandsavgörande avser tolkningsfrågorna följande: När genomförandet av artiklarna 15 i direktiv 2000/43 och 17 i direktiv 2000/78 säkerställts i den nationella rätten genom bland annat en sådan bestämmelse som artikel 27 i förordning nr137/2000, ska då nämnda artiklar 15 och 17 tolkas så, att de utgör hinder för Curtea Constituțională:s möjligheter att slå fast att nämnda bestämmelse i den nationella rätten inte ger dem som blivit föremål för lönediskriminering i förhållande till yrkeskategori eller arbetsplats rätt till ersättning i form av den lön som lagstadgats för en annan yrkeskategori? Skulle det vidare antas att så var fallet, avser frågorna huruvida en nationell domstol då är skyldig att underlåta att tillämpa en sådan bestämmelse i nationell rätt eller ifrågavarande konstitutionella praxis utan att behöva invänta att nämnda bestämmelse ändrats genom lagstiftning eller att den getts en ny tolkning av författningsdomstolen som kan säkerställa dess förenlighet med unionsrätten.

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning

23 Den rumänska regeringen och Irland har i sina skriftliga yttranden ifrågasatt huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning, särskilt på grund av att situationen i det nationella målet inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiven 2000/43 och 2000/78 i synnerhet, eller unionsrätten i allmänhet.

24 Det ska inledningsvis erinras om att enligt artikel 267 FEUF är domstolen behörig att meddela förhandsavgöranden angående tolkningen av fördragen samt av unionsinstitutionernas rättsakter.

25 Enligt fast rättspraxis är det förfarande som föreskrivs i artikel 267 FEUF ett medel för samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna. Av detta följer att det uteslutande ankommer på den nationella domstol vid vilken tvisten anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet dels bedöma om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken, dels bedöma relevansen av de frågor som ställs till domstolen (se, bland annat, dom av den 18 oktober 1990 i de förenade målen C-297/88 och C-197/89, Dzodzi, REG 1990, s. I-3763, punkterna 33 och 34, svensk specialutgåva, volym 10, s. 531, av den 17 juli 1997 i mål C-28/95, Leur-Bloem, REG 1997, s. I-4161, punkt 24, samt av den 8 september 2010 i mål C-409/06, Winner Wetten, REU 2010, s. I-8015, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

26 Domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av en unionsrättslig bestämmelse (se, bland annat, domen i de ovannämnda förenade målen Dzodzi, punkt 35, samt i de ovannämnda målen Leur-Bloem, punkt 25, och Winner Wetten, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

27 Domstolen har likväl påpekat att det i undantagsfall ankommer på den att – för att pröva sin egen behörighet – undersöka de omständigheter som har föranlett den nationella domstolen att begära ett förhandsavgörande (se, bland annat, dom av den 11 juli 2006 i mål C-13/05, Chacón Navas, REG 2006, s. I-6467, punkt 33 och där

angiven rättspraxis). Domstolen kan endast underlåta att besvara en tolkningsfråga från en nationell domstol då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen, när frågan är hypotetisk eller när domstolen inte har tillgång till de uppgifter om omständigheterna i målet och om relevant nationell rätt som krävs för att den ska kunna ge ett användbart svar på de frågor som har ställts till den (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Chacón Navas, punkt 33, samt Winner Wetten, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

28 Det följer av fast rättspraxis att en begäran om förhandsavgörande som har framställts av en nationell domstol kan avvisas bland annat om det är uppenbart att unionsrätten varken direkt eller indirekt är tillämplig på omständigheterna i fallet (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Leur-Bloem, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

29 Det kan i förevarande fall inledningsvis konstateras att den nationella domstolen inte har frågat domstolen huruvida en sådan situation som den här aktuella omfattas av tillämpningsområdet för direktiven 2000/43 och 2000/78 och särskilt artiklarna 15 respektive 17 i direktiven, vilka avses i tolkningsfrågorna.

30 Så är emellertid, i likhet med vad den rumänska regeringen, Irland och Europeiska kommissionen har hävdat, inte fallet.

31 Det preciseras nämligen i artikel 1 i direktiv 2000/78 att direktivets syfte är att fastställa en allmän ram för bekämpning av diskriminering i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Direktiv 2000/43 har för sin del, såsom det framgår av artikel 1 i detta direktiv, till syfte att fastställa en ram för bekämpning av diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.

32 Det framgår emellertid av begäran om förhandsavgörande att den aktuella diskriminerингen inte avser någon av de grunder som på detta sätt anges i nämnda direktiv, utan att den tvärtom grundas på den yrkeskategori som parterna enligt den nationella lagstiftningen tillhör, eller på deras arbetsplats.

33 Härav följer att en sådan situation som den här aktuella inte omfattas av den allmänna ram som fastställs av direktiv 2000/43 respektive direktiv 2000/78 för bekämpning av vissa former av diskriminering.

34 Såsom framgår av bland annat artikel 2.1 i direktiven ska nämligen principen om likabehandling, vilken stadfästs i direktiven, tillämpas i förhållande till grunder som anges på ett uttömmande sätt i artikel 1 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 juli 2008 i mål C-303/06, Coleman, REG 2008, s. I-5603, punkterna 38 och 46).

35 Artikel 13 EG, nu artikel 19 FEUF, vilken endast reglerar gemenskapens befogenheter och utgör den grund på vilken de nämnda direktiven har antagits, avser inte heller någon annan diskriminering som grundas på yrkeskategori eller arbetsplats. Artiklarna 13 EG och 19 FEUF kan således inte utgöra rättslig grund för rådets åtgärder för att bekämpa sådan diskriminering (se, för ett liknade resonemang, domarna i de ovannämnda målen Chacón Navas, punkt 55, och Coleman, punkt 46).

36 Av det anförda följer att en sådan situation som den här aktuella inte faller inom den åtgärdsram som antagits på grundval av artikel 13 EG och särskilt direktiven 2000/43 och 2000/78, med följd att artiklarna 15 och 17 i respektive direktiv, vilka begäran om förhandsavgörande avser, inte omfattar en sådan situation (se, analogt, beslut av den 17 mars 2009 i mål C-217/08, Mariano, punkt 27).

37 Curtea de Apel Bacău har emellertid, såväl i skälen till begäran om förhandsavgörande som i den första tolkningsfrågan, betonat att förordning nr 137/2000 säkerställer införlivandet av direktiven 2000/43 och 2000/78 med den nationella rätten. Det ska därför även undersökas huruvida det, i likhet med vad kommissionen har hävdat, är motiverat att domstolen tolkar artiklarna 15 och 17 av det skälet att dessa artiklar har gjorts tillämpliga på sådana omständigheter som de i det nationella målet aktuella genom att den nationella lagstiftningen hänvisar till nämnda artiklar.

38 Det ska i detta avseende erinras om att domstolen vid ett flertal tillfällen har förklarat sig vara behörig att meddela förhandsavgörande beträffande unionsrättsliga bestämmelser i fall då omständigheterna i målet vid den nationella domstolen fallit utanför unionsrättens tillämpningsområde, och således omfattats av medlemsstaternas exklusiva behörighet, men då dessa bestämmelser har blivit tillämpliga genom att det i nationell rätt har hänvisats till innehållet i de unionsrättsliga bestämmelserna (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Leur-Bloem, punkterna 25 och 27 och där angiven rättspraxis, samt dom av den 3 december 1998 i mål C-247/97, REG 1998, s. I-8095, punkterna 14 och 15).

39 Domstolen har särskilt betonat att när en nationell lagstiftning för lösningen av problem i rent interna situationer anpassas till den lösning som har valts i unionsrätten - till exempel för att undvika att inhemska medborgare diskrimineras eller att det uppstår snedvridningar av konkurrensen eller vidare för att säkerställa ett och samma förfarande i jämförbara situationer – föreligger det ett bestämt intresse av att de bestämmelser eller begrepp som har hämtats från unionsrätten blir tolkade på ett enhetligt sätt, oberoende av under vilka omständigheter de ska tillämpas, för att undvika att det i framtiden förekommer tolkningar som skiljer sig åt (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Leur-Bloem, punkt 32 och där angiven rättspraxis, samt dom av den 17 juli 1997 i mål C-130/95, Giloy, REG 1997, s. I-4291, punkt 28).

40 Så är emellertid inte fallet här.

41 Det är riktigt, vilket erinrats om ovan, att det framgår av begäran om förhandsavgörande att förordning nr 137/2000 bland annat har till syfte att säkerställa att direktiven 2000/43 och 2000/78 införlivas med den nationella rätten och att artikel 27 i nämnda förordning – i vilken det föreskrivs att de diskriminerande parterna är ansvariga för all diskriminering som är förbjuden enligt nämnda artikel och att de som drabbats av diskriminering ska ha rätt till ersättning – i detta avseende säkerställer genomförandet av artiklarna 15 i direktiv 2000/43 och 17 i direktiv 2000/78. Härav följer likväl inte att tolkningen av nämnda artikel 27, när den ska tillämpas på diskriminering som endast är förbjuden enligt nationell lagstiftning och som inte omfattas av direktivens tillämpningsområde, ska villkoras av direktivens bestämmelser eller av unionsbestämmelserna i allmänhet.

42 Det har nämligen inte visats att det i det aktuella fallet skulle finnas ett bestämt intresse av att bevara en enhetlig tolkning av unionsrättsliga bestämmelser eller begrepp, oavsett under vilka villkor de ska tillämpas, som skulle göra domstolen behörig att besvara de tolkningsfrågor som den hänskjutande domstolen har ställt.

43 För det första innehåller begäran om förhandsavgörande inte tillräckligt tydliga uppgifter som gör det möjligt att dra slutsatsen att den nationella lagstiftaren, genom att tillämpa samma ordning för överträdelser av bestämmelserna om icke-diskriminering i direktiven 2000/43 och 2000/78 som för överträdelser av enbart nationella bestämmelser om icke-diskriminering, med avseende på de sistnämnda avsett att hänvisa till innehållet i de unionsrättsliga bestämmelserna eller följa de däri valda lösningarna.

44 Det ska vidare noteras att ett sådant sanktionssystem som medlemsstaterna enligt artikel 15 i direktiv 2000/43 och artikel 17 i direktiv 2000/78 ska genomföra är accessoriskt till direktivens materiella bestämmelser om icke-diskriminering, vilkas verkan de ska säkerställa. Dessa direktiv innehåller, såsom det påpekats i punkterna 31–36 i

förevarande dom, inga bestämmelser om icke-diskriminering som, i likhet med dem som tvisten i den nationella domstolen avser, grundas på yrkeskategori.

45 Artikel 15 i direktiv 2000/43 och artikel 17 i direktiv 2000/78 är vidare begränsade till att förplikta medlemsstaterna att inrätta ett sanktionssystem som ska tillämpas på överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med dessa direktiv. Det anges att sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande och att de kan bestå av skadestånd. Härav följer att de olika konkreta bestämmelserna för att genomföra de aktuella unionsrättsliga bestämmelserna, i de fall de avser situationer som faller utanför de sistnämnda bestämmelsernas tillämpningsområde, svårligen kan anses hänvisa till begrepp i dessa bestämmelser eller ha anpassats till de lösningar som valts i dem, vilket skulle ha inneburit att en enhetlig tolkning hade varit nödvändig oavsett de omständigheter under vilka de ska tillämpas.

46 Slutligen ska det påpekas att tolkningsfrågorna i det aktuella fallet inte syftar till att få en tolkning av det materiella innehållet i artikel 15 i direktiv 2000/43 och artikel 17 i direktiv 2000/78. De syftar snarare till att fastställa huruvida principen om unionsrättens företräde utgör hinder för en nationell konstitutionell bestämmelse, såsom den tolkats av den aktuella medlemsstatens författningsdomstol, vilken, i en situation som inte omfattas av dessa unionsrättsliga bestämmelsers tillämpningsområde, innebär att den nationella bestämmelsen – som dessutom ska säkerställa att dessa unionsrättsliga bestämmelser införlivas – inte ska tillämpas eller att den ska tolkas på ett sätt som strider mot de unionsrättsliga bestämmelserna för det fall situationen skulle omfattas av dessas tillämpningsområde.

47 Nödvändigheten att säkerställa en enhetlig tolkning av bestämmelser i unionsrätten kan såsom tidigare angetts motivera att domstolens tolkningsbehörighet utsträcks till att omfatta innehållet i sådana bestämmelser, även om dessa endast är indirekt tillämpliga i en viss situation, på grund av att en bestämmelse i den nationella rätten hänvisar till de unionsrättsliga bestämmelserna. Detta kan emellertid inte, utan att

befogenhetsfördelningen mellan unionen och dess medlemsstater åsidosätts, medföra att den unionsrättsliga bestämmelsen ges företräde framför överordnade nationella bestämmelser enligt vilka den nationella bestämmelsen eller dess tolkning inte ska tillämpas i en sådan situation.

48 Av det anförda följer att de tolkningsfrågor som ställts av Curtea de Apel Bacău – vilkas syfte inte är att få klarhet i huruvida en sådan situation som den i den nationella domstolen aktuella omfattas av tillämpningsområdet för artikel 15 i direktiv 2000/43 och artikel 17 i direktiv 2000/78, utan som snarare utgår från att så är fallet för att begära en tolkning av domstolen, även om det är uppenbart att dessa bestämmelser i unionsrätten inte är tillämpliga, vare sig direkt eller indirekt, på de aktuella omständigheterna – inte kan tas upp till sakprövning.

Rättegångskostnader

49 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Begäran om förhandsavgörande från Curtea de Apel Bacău (Rumänien) avvisas.

Underskrifter